

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในตำบลโคกสว่าง

อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี

**Factors Relating to the Farmer Registration and Data Updating in Kok Sawang
Sub-District, Mueang District, Saraburi Province**

นฤมล พุกพิบูล (Naruemol Pukpikul) * สินี นุช ทรูเมือง แสนเสริม (Sineenuch Khrutmuang Sansem)**

บำเพ็ญ เขียวหวาน (Bumpen Keowan)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยทางสังคมเศรษฐกิจ และปัจจัยอื่น ๆ ของเกษตรกรตำบลโคกสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี (2) ความรู้ในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกร (3) ความคิดเห็นในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ของเกษตรกร (4) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกร (5) ปัญหา ข้อเสนอแนะ ในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรตั้งแต่เดือนมีนาคม – กรกฎาคม 2556 ของตำบลโคกสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี จำนวน 186 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.01 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 183 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 55.37 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรต่าง ๆ โดยกว่าสองในสามเป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้านาคาร์เพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร และกว่าสามในสี่ ไม่มีตำแหน่งทางสังคม มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 1.67 คน ส่วนใหญ่ปลูกข้าว ไม่มีการประกอบอาชีพอื่นนอกจากประกอบอาชีพเกษตรกรรม ถือครองพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 28.42 ไร่ มีรายได้เฉลี่ย 239,811.48 บาทต่อปี และมีรายจ่ายเฉลี่ย 126,140.98 บาทต่อปี เกษตรกรมีระดับการได้รับข้อมูลในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรจากแหล่งต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยได้รับข้อมูลจากสื่อบุคคลมากที่สุด (2) เกษตรกรมากกว่าสองในสามมีความรู้ในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลาง (3) เกษตรกรเห็นด้วยในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในระดับมาก (4) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ได้แก่ สถานภาพทางสังคมและจำนวนการเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรของเกษตรกร (5) เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และมีเพียงส่วนน้อยที่ให้ข้อเสนอแนะ ว่าควรขยายขนาดตัวอักษรในแบบคำร้องและช่องกรอกข้อมูล จะได้ง่ายต่อการอ่านและกรอกข้อมูล และควรเพิ่มความถี่และปริมาณของสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน

คำสำคัญ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร จังหวัดสระบุรี

* นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช kluayna@hotmail.com

** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช sineenuch.san@stou.ac.th

*** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช bumpen.keo@stou.ac.th

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

Abstract

The purposes of this research were to study (1) farmers' social, economic and other factors in Kok Sawang Sub-District, Muaeng District, Saraburi Province (2) farmers' knowledge in the Farmer Registration and Data Updating (3) farmers' opinions toward the Farmer Registration and Data Updating (4) farmers' factors relating to opinions toward the Farmer Registration and Data Updating (5) problems and suggestions for the Farmer Registration and Data Updating.

The population in this study was a number of 186 farmers who had registered with the Farmer Registration and Data Updating during March-July 2013 in Kok Sawang Sub-District, Muaeng District, Saraburi Province. By applying Taro Yamane formula to calculate a sample size with error tolerance of 0.01 a number of 183 samples were selected. Instrument was structured interview. Data was analyzed by frequency distribution, percentage, minimum value, maximum value, standard deviation and multiple regression analysis.

Research findings were as follows. (1) Over half of the farmers were female with their average age at 55.37 years. Most of them were members of certain group or other organization. Nearly over two-thirds were customers of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives. Over three-fourths did not hold any social position. Their average number of household labor was 1.67 persons. Most farmers were rice farmers with other occupation except for agriculture. In terms of ownership in agricultural land, their average agricultural land was 28.42 rai. Their average income was 239,811.48 baht/year while their average expenditure was 126,140.98 baht/year. In terms of receiving information about the Farmer Registration and Data Updating, in overall, it was rated at medium level as they most received from individual media. (2) Over two-thirds of them, their knowledge in the Farmer Registration and Data Updating was at high level. (4) Farmers' factors relating to opinions toward the Farmer Registration and Data Updating included social status and the membership number of agricultural group/organization. (5) Their overall problem in the Farmer Registration and Data Updating was found at low level. Only a few of them suggested enlarging letters size in the application form specially the filling part for their easier reading and filling out. Moreover, in the public relations campaign, frequency and quantity of media should be considerably increased.

Keywords: Factors relating, Farmer registration, Data updating, Saraburi Province

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4

The 4th STOU Graduate Research Conference

บทนำ

ประเทศไทยยังคงเป็นเมืองเกษตรกรรม การวางแผนและแก้ไขปัญหาของภาคการเกษตรจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดทิศทางและนโยบายของรัฐ เพื่อให้ภาคการเกษตรสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีศักยภาพมากพอสำหรับการแข่งขันในตลาดโลก ดังนั้นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร จึงได้ดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร เพื่อให้ได้ข้อมูลของภาคการเกษตรที่เป็นปัจจุบัน ถูกต้อง ครบถ้วน และนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายภาครัฐ เพื่อแก้ไขปัญหาของเกษตรกร และส่งเสริมการเกษตรได้อย่างถูกต้อง แม้การดำเนินการขึ้นทะเบียนฯ จะไม่ได้เป็นตัวเร่งให้เกิดผลผลิตที่เพิ่มมากขึ้นของเกษตรกรโดยตรง แต่กลับเป็นส่วนเสริมที่สำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการดำเนินการ ขึ้นทะเบียนฯ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการเกษตรของเกษตรกร ภาครัฐสามารถนำข้อมูลที่ได้มาใช้วิเคราะห์ วางแผนกำหนดนโยบาย มาตรการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการให้บริการฐานข้อมูลดังกล่าวแก่หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน ซึ่งในการพัฒนางานด้านการเกษตรและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแก่เกษตรกร มีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรรายครัวเรือนที่สมบูรณ์ ถูกต้อง และข้อมูลได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

จังหวัดสระบุรี ได้เริ่มดำเนินการรับขึ้นทะเบียนเกษตรกร มาตั้งแต่ ปี 2552 และปรับปรุงข้อมูลต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน แต่การปรับปรุงข้อมูลแต่ละครั้งที่ผ่านมา ยังดำเนินการไม่ได้ครอบคลุมทุกครัวเรือนในคราวเดียวกัน เนื่องจากยังมีเกษตรกรบางรายไม่มาขึ้นทะเบียนฯ ทำให้ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรที่มีอยู่อาจไม่ครอบคลุมทุกครัวเรือน ไม่ครบทุกกิจกรรมการเกษตรที่ได้ดำเนินการ ทำให้ภาครัฐมีฐานข้อมูลเกษตรกรไม่ครบถ้วนไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาด้านการเกษตรได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

จากข้อมูลดังกล่าว จึงจำเป็นต้องศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในตำบลโคกสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี เพื่อให้ทราบว่ามีปัจจัยในเรื่องใดบ้างที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ผลการวิจัยในครั้งนี้ให้เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรมาขึ้นทะเบียนฯ มากขึ้น เพื่อจะได้มีฐานข้อมูลเกษตรกรที่ครบถ้วน และเป็นปัจจุบันสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาด้านการเกษตรของเกษตรกรให้ถูกต้อง เหมาะสม และทันเหตุการณ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยทางสังคมเศรษฐกิจ และปัจจัยอื่น ๆ ของเกษตรกรตำบลโคกสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี 2) ความรู้ในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร 3) ความคิดเห็นในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร 4) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร 5) ปัญหา ข้อเสนอแนะในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4

The 4th STOU Graduate Research Conference

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ในตำบลโคกสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี จำนวน 186 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ของ Taro Yamane ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.01 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 183 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการวิจัย

ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

1) **ปัจจัยทางสังคม** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 59.1 เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 55.37 ปี จบการศึกษา ระดับประถมศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรต่าง ๆ โดยกว่าสองในสามเป็นสมาชิกกลุ่ม ลูกค้านาคาร์เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และกว่าสามในสี่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม

2) **ปัจจัยทางเศรษฐกิจ** พบว่า เกษตรกรมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 1.67 คน กิจกรรมหลักทางการเกษตรที่ทำรายได้มากที่สุด คือการปลูกข้าว กว่าสองในสามถือครองพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง พื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 28.42 ไร่ มีรายได้เฉลี่ย 239,811.48 บาทต่อปี และมีรายจ่ายเฉลี่ย 126,140.98 บาทต่อปี

3) **แหล่งและระดับการรับข้อมูลในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร** พบว่าเกษตรกรมีระดับการรับข้อมูลจากสื่อมวลชนมากที่สุด

ความรู้ในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

พบว่า เกษตรกรมากกว่าสองในสาม มีความรู้ในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในระดับปานกลาง สามารถตอบคำถามได้ถูกต้องเฉลี่ย 8.93 ข้อ จากคำถามทั้งหมด 15 ข้อ

ความคิดเห็นในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกร

พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ในภาพรวมระดับมาก โดยมีความเห็นด้วยในระดับมากที่สุดในด้านขั้นตอนการดำเนินการ

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกร

พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกร ได้แก่

1) **จำนวนการเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร** มีความเกี่ยวข้องในเชิงลบหรือทิศทางตรงข้ามกับความคิดเห็นในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ด้านขั้นตอนการดำเนินงานและด้านหลักเกณฑ์และเงื่อนไข

2) **สถานภาพทางสังคม** มีความเกี่ยวข้องในเชิงบวกหรือทิศทางเดียวกันกับความคิดเห็นในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ด้านหลักเกณฑ์และเงื่อนไข

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4

The 4th STOU Graduate Research Conference

ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

พบว่า เกษตรกรมีปัญหากับการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในภาพรวมปานกลาง โดยมีปัญหาในระดับมาก 1 ประเด็นคือแบบคำร้องขอขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร มีปัญหาในระดับปานกลาง 1 ประเด็น คือการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร มีปัญหาระดับน้อย 3 ประเด็นคือ การประชาสัมพันธ์ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และความรู้เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร โดยเกษตรกรส่วนหนึ่งเสนอแนะว่า ควรขยายขนาดตัวอักษรในแบบคำร้องและช่องกรอกข้อมูล จะได้ง่ายต่อการอ่านและกรอกข้อมูล และเกษตรกรน่าจะได้รับประโยชน์/สิทธิพิเศษอื่น ๆ เพิ่มขึ้นจากการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษา เรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ในตำบลโคกสว่าง อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

เกษตรกรมากกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง เนื่องจากโครงการการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเป็นโครงการที่เกษตรกรมีหน้าที่มาแจ้งการขึ้นทะเบียนเพื่อจะได้รับสิทธิในการเข้าร่วมโครงการของภาครัฐต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าเพศหญิงมีความละเอียดถี่ถ้วนมากกว่าเพศชายซึ่งมีความถนัดในการใช้แรงงานในภาคเกษตรกรรมมากกว่า สอดคล้องกับ รัชนิ นิลละอ (2554:81-82) ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการเข้าร่วมโครงการประกันรายได้เกษตรกร ในอำเภอท่ามะแซ จังหวัดชุมพร พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการประกันรายได้เกษตรกรมากกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง สอดคล้องกับ น้ำผึ้ง ทองดี (2555:82) ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2554/55 ในอำเภอบัวไร่ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง แตกต่างกับ ภารณี กฤษฎาเรืองศรี (2555:72) ศึกษาความคิดเห็นต่อการขึ้นทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกร ในจังหวัดนครราชสีมา พบว่าเกษตรกรผู้มาขึ้นทะเบียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อาจเป็นผลมาจากเกษตรกรที่มาขึ้นทะเบียนเกษตรกร เป็นหัวหน้าครัวเรือน

เกษตรกรกว่าหนึ่งในสามมีอายุเฉลี่ย 55.37 ปี ใกล้เคียงกับ รัชนิ นิลละอ (2554:81-82) พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการประกันรายได้มีอายุเฉลี่ย 51.10 ปี ใกล้เคียงกับ น้ำผึ้ง ทองดี (2555:82) พบว่าเกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 50.80 ปี มากกว่าครึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษา เกษตรกรมากกว่าสามในสี่ เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และใกล้เคียงกับ ภารณี กฤษฎาเรืองศรี (2555:72) พบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 50 ปี

เกษตรกรมากกว่าครึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษา สอดคล้องกับ รัชนิ นิลละอ (2554:81-82) พบว่าเกษตรกรมากกว่าครึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษา สอดคล้องกับ น้ำผึ้ง ทองดี (2555:82) พบว่าเกษตรกรมากกว่าครึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ใกล้เคียงกับ ภารณี กฤษฎาเรืองศรี (2555:72) พบว่า เกษตรกรเกือบครึ่งหนึ่งจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4

The 4th STOU Graduate Research Conference

เกษตรกรสามในสี่ ไม่มีตำแหน่งทางสังคมสอดคล้องกับ ภารณี กฤษฎาเรืองศรี (2555:72) พบว่าเกษตรกรเกือบครึ่งหนึ่ง ไม่มีตำแหน่งทางสังคม สอดคล้องกับ รัชณี นิลละอ (2554:81-82) พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการประกันรายได้เกษตรกรในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ส่วนมากไม่มีสถานภาพทางสังคม

เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์การเกษตร กว่าสองในสามเป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสอดคล้องกับ ภารณี กฤษฎาเรืองศรี (2555:72) พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมดเป็นสมาชิกหรือกลุ่มลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สอดคล้องกับ รัชณี นิลละอ (2554:81-82) พบว่า เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการประกันรายได้เกษตรกรในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร เกษตรกรสามในสี่มีการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกรและมากกว่าครึ่ง เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สอดคล้องกับ น้ำผึ้ง ทองดี (2555:79) พบว่าเกษตรกรเกือบทั้งหมดเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร และเกษตรกรมากกว่าสามในสี่ เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เกษตรกรมีจำนวนแรงงานด้านการเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย 1.67 คนใกล้เคียงกับ ภารณี กฤษฎาเรืองศรี (2555:72) พบว่ามีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ช่วยทำการเกษตรเฉลี่ย 2.54 คนต่อครัวเรือน ใกล้เคียงกับ น้ำผึ้ง ทองดี (2555:83) พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่งมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานปลูกข้าว 2 คน ใกล้เคียงกับ รัชณี นิลละอ (2554:81-82) พบว่า เกษตรกรมีจำนวนแรงงานภาคเกษตรในครัวเรือน เฉลี่ย 2.73 คน

เกษตรกรมากกว่าสามในสี่ ไม่มีการประกอบอาชีพอื่นนอกจากประกอบอาชีพเกษตรกรรมใกล้เคียงกับ ภารณี กฤษฎาเรืองศรี (2555:72) พบว่าเกษตรกรโดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรเป็นอาชีพหลักกับจ้างเป็นอาชีพรอง

เกษตรกรเกือบทั้งหมดมีกิจกรรมหลักทางการเกษตรที่ทำรายได้มากที่สุด คือการปลูกข้าว สอดคล้องกับ ภารณี กฤษฎาเรืองศรี (2555:72) พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้พื้นที่ทำการเกษตรโดยใช้พื้นที่ในปลูกข้าวมากที่สุด แตกต่างกับ รัชณี นิลละอ (2554:81-82) พบว่าเกษตรกรมีอาชีพหลักทำสวนปาล์ม น้ำมัน มากกว่าสามในสี่มีอาชีพรองทำนา อาจจะเป็นเพราะความแตกต่างทางด้านภูมิศาสตร์เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่ ของจังหวัดสระบุรีเป็นที่ราบลุ่มเหมาะสำหรับการปลูกข้าว ในขณะที่อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การปลูกปาล์ม น้ำมันมากกว่า

เกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 28.42 ไร่ ใกล้เคียงกับ รัชณี นิลละอ (2554:81-82) พบว่าเกษตรกรส่วนมากมีขนาดพื้นที่ถือครองของตนเอง เฉลี่ย 20.29 ไร่ แตกต่างกับ ภารณี กฤษฎาเรืองศรี (2555:72) พบว่าเกษตรกรมีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 37.61 ไร่ แตกต่างกับ น้ำผึ้ง ทองดี (2555:84) พบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ ปลูกข้าวเฉลี่ย 41.17 ไร่

เกษตรกรมากกว่าสองในสาม ถือครองพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเองสอดคล้องกับภารณี กฤษฎาเรืองศรี (2555:72) พบว่าเกษตรกร มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 37.61 ไร่ สอดคล้องกับ รัชณี นิลละอ (2554:81-82) พบว่า เกษตรกรมีพื้นที่การเกษตรเป็นของตัวเอง สอดคล้องกับน้ำผึ้ง ทองดี (2555:79) พบว่าเกษตรกรมากกว่าครึ่งมีพื้นที่เป็นของตนเอง

เกษตรกรมีรายได้ในการทำเกษตรยังไม่หักรายจ่าย เฉลี่ย 239,811.48 บาทต่อปี ใกล้เคียงกับ ภารณี กฤษฎาเรืองศรี (2555:72) พบว่าเกษตรกรมีรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย 225,235.04 บาทต่อปี ใกล้เคียงกับ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

รัชนี้ นิลละอ (2554:81-82) พบว่า เกษตรกรมีรายได้ของครัวเรือน เฉลี่ย 193,519.57 บาท แตกต่างกับ น้ำผึ้ง ทองดี (2555:84) พบว่าเกษตรกรมากกว่าหนึ่งในสาม มีรายได้จากการขายข้าวเฉลี่ย 381,601.97 บาท/ปี

เกษตรกรมีรายจ่ายในการทำการเกษตรเฉลี่ย 126,140.98 บาทต่อปี ใกล้เคียงกับ รัชนี้ นิลละอ (2554:81-82) พบว่า เกษตรกรมีรายจ่ายจากภาคการเกษตรเฉลี่ย 111,912.36 บาท แตกต่างกับ น้ำผึ้ง ทองดี (2555:79) พบว่าเกษตรกรมีรายจ่ายจากการปลูกข้าวเฉลี่ย 180,039.47 บาทต่อปี

แหล่งและระดับการรับข้อมูลในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

เกษตรกรมีระดับการรับข้อมูลในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร จากแหล่งต่าง ๆ ในภาพรวมระดับปานกลาง ด้านสื่อบุคคลได้รับข้อมูลจากผู้นำชุมชนมากที่สุด ด้านสื่อมวลชนได้รับข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ แผ่นพับ/ใบปลิว และด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้รับข้อมูลจากการประชุม สอดคล้องกับ น้ำผึ้ง ทองดี (2555:81) พบว่า ภาพรวมเกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวในระดับมากจากสื่อทั้งหมดในระดับปานกลาง รายละเอียดของแหล่งความรู้ในแต่ละสื่อดังนี้ เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวจากสื่อบุคคลในระดับมาก คือ ผู้นำท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรแตกต่างกับ ภารณี กฤษฎาเรืองศรี (2555:75) พบว่าเกษตรกรเกือบทั้งหมดรับทราบข่าวสารการขึ้นทะเบียนเกษตรกรจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรหรือเกษตรตำบล

2. ความรู้ในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

เกษตรกรมีความรู้ในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในภาพรวมระดับปานกลาง เกษตรกรมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ต่ำสุด 2 คะแนน สูงสุด 15 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย 8.93 คะแนน และมีเกษตรกรที่สามารถทำคะแนนอยู่ในช่วง 7 - 9 คะแนน มากถึง 129 ราย เมื่อพิจารณาคะแนนทั้งหมดจาก 15 คำถาม สามารถกล่าวได้ว่า การให้ความรู้แก่เกษตรกรเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่ง หากเกษตรกรมีความรู้ในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรที่ถูกต้อง ก็จะทำให้การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในครั้งต่อไป สามารถดำเนินการไปได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพได้รับข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน

3. ความคิดเห็นในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก โดยสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1) ด้านขั้นตอนการดำเนินงาน ในภาพรวมพบว่าเกษตรกรเห็นด้วยระดับมากที่สุด โดยประเด็นที่เกษตรกรเห็นด้วยในระดับมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เกษตรกรต้องลงลายมือชื่อรับรองข้อมูลในแบบคำร้อง และมีเกษตรกรแปลงข้างเคียง หรือผู้นำชุมชนลงลายมือชื่อเป็นพยาน พร้อมแนบสำเนาเอกสารสิทธิ์การใช้ที่ดินกรณีมีเอกสารสิทธิ์ แต่ถ้าไม่มีเอกสารสิทธิ์ ก็ต้องมีเกษตรกรแปลงข้างเคียง หรือผู้นำชุมชนลงลายมือชื่อ เป็นพยานเช่นกัน สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินการของคู่มือการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ปี 2556 ของกรมส่งเสริมการเกษตร (2566:3) ที่กำหนดให้ เกษตรกรลงลายมือชื่อรับรองข้อมูลในแบบคำร้อง และมีเกษตรกรแปลงข้างเคียง หรือผู้นำชุมชนลงลายมือชื่อเป็นพยาน พร้อมแนบสำเนาเอกสารสิทธิ์การใช้ที่ดินกรณีมีเอกสารสิทธิ์ หากไม่มีเอกสารสิทธิ์ ก็ต้องมีเกษตรกรแปลงข้างเคียง หรือผู้นำชุมชนลงลายมือชื่อเป็นพยานเช่นกัน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4

The 4th STOU Graduate Research Conference

2) **ด้านหลักเกณฑ์และเงื่อนไข** ในภาพรวมพบว่าเกษตรกรเห็นด้วยระดับมาก โดยประเด็นที่เกษตรกรเห็นด้วยในระดับมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กรณีเกษตรกรที่ปรับปรุงข้อมูลเพิ่มเติมหรือเคยขึ้นทะเบียนไว้แล้วต้องไปแจ้งปรับปรุงข้อมูล ณ สำนักงานเกษตรกรที่เคยขึ้นทะเบียนซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่มการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ปี 2556 ของกรมส่งเสริมการเกษตร (2566:6) ที่กำหนดให้ กรณีเกษตรกรที่ปรับปรุงข้อมูลเพิ่มเติมหรือเคยขึ้นทะเบียนไว้แล้วต้องไปแจ้งปรับปรุงข้อมูล ณ สำนักงานเกษตรอำเภอที่เคยขึ้นทะเบียน

3) **ด้านวิธีและเอกสารที่ใช้** ในภาพรวมพบว่าเกษตรกรเห็นด้วยระดับมาก โดยประเด็นที่เกษตรกรเห็นด้วยในระดับมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรับรองความถูกต้องของข้อมูลในใบแบบคำร้อง จะต้องมี การลงลายมือชื่อรับรองข้อมูลในแบบคำร้อง ก่อนยื่นต่อเจ้าหน้าที่รับขึ้นทะเบียน ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการและเอกสารที่ใช้ประกอบการขึ้นทะเบียนเกษตรกรของกลุ่มการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ปี 2556 ของกรมส่งเสริมการเกษตร (2566:7) ที่กำหนดให้ การรับรองความถูกต้องของข้อมูลในใบแบบคำร้อง จะต้องมี การลงลายมือชื่อรับรองข้อมูลในแบบคำร้อง ก่อนยื่นต่อเจ้าหน้าที่รับขึ้นทะเบียน

4) **ด้านระยะเวลาดำเนินงาน** ในภาพรวมพบว่าเกษตรกรเห็นด้วยระดับปานกลาง โดยประเด็นที่เกษตรกรเห็นด้วยในระดับมากที่สุดและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลังจากช่วงที่ทางราชการกำหนดให้มีการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรดังกล่าว หากเกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลพื้นฐาน หรือกิจกรรมการเกษตรรายการเปลี่ยนแปลง สามารถติดต่อสำนักงานเกษตรอำเภอได้ในวันและเวลาราชการ สอดคล้องกับระยะเวลาในการดำเนินงานของกลุ่มการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ปี 2556 ของกรมส่งเสริมการเกษตร (2566:8) ที่กำหนดให้ เกษตรกรมาขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรจำแนกกิจกรรมการเกษตรรายการเปลี่ยนแปลง ในช่วงเดือนมีนาคม 2556 – เดือนกรกฎาคม 2556 (5 เดือน) และหลังจากช่วงดังกล่าว หากเกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลพื้นฐาน หรือกิจกรรมการเกษตรรายการเปลี่ยนแปลง สามารถติดต่อสำนักงานเกษตรอำเภอดังกล่าวข้างต้นได้ในวันและเวลาราชการ

4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

จากผลการวิจัยพบว่า มีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร จำนวนการเป็นสมาชิก กลุ่ม/องค์กรและ สถานภาพทางสังคม เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกร โดยมีประเด็นที่ควรอภิปราย ดังนี้

1) **จำนวนการเป็นสมาชิก กลุ่ม/องค์กร** ผลการวิจัยจำนวนการเป็นสมาชิก กลุ่ม/องค์กร มีความเกี่ยวข้องในเชิงลบหรือทิศทางตรงกันข้ามกับความคิดเห็นในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ด้านขั้นตอนการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความเกี่ยวข้องในเชิงลบหรือทิศทางตรงกันข้ามกับความคิดเห็นในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ด้านหลักเกณฑ์และเงื่อนไขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าหากเกษตรกรเป็นสมาชิก กลุ่ม/องค์กร เพิ่มขึ้นจะทำให้เกษตรกรมีระดับความคิดเห็นที่ลดลงต่อการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ในด้านขั้นตอนการดำเนินงานและด้านหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร อาจเกิดจากการที่เกษตรกรเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรอื่นจึงสามารถเข้าถึงการช่วยเหลือจากองค์กรที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ ทำให้มองว่าขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ในด้านขั้นตอน

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4

The 4th STOU Graduate Research Conference

การดำเนินงานและด้านหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร
ก่อให้เกิดความยุ่งยากกับตนเอง

2) สถานภาพทางสังคม ผลการวิจัย สถานภาพทางสังคมของเกษตรกร มีความเกี่ยวข้องในเชิงบวกหรือ
ทิศทางเดียวกันกับความคิดเห็นในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรด้าน
หลักเกณฑ์และเงื่อนไขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าหากเกษตรกรมีจำนวนสถานภาพทางสังคม
มากขึ้นจะทำให้เกษตรกรมีระดับความคิดเห็นที่เพิ่มขึ้นต่อการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร
ในด้านหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ซึ่งอาจเกิดจากการมี
สถานภาพทางสังคมของเกษตรกรจะทำให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจต่อหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของการขึ้น
ทะเบียนฯ มากกว่าเกษตรกรที่ไม่มีสถานภาพทางสังคมเนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจ

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียน
เกษตรกรในภาพรวมระดับน้อย โดยมีปัญหาระดับปานกลางใน 2 ประเด็นคือ ประเด็นการขึ้นทะเบียนและ
ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรและประเด็นแบบคำร้องขอขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร
มีปัญหาระดับน้อยใน 2 ประเด็น คือประเด็นการประชาสัมพันธ์และประเด็นความรู้เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและ
ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร มีปัญหาระดับน้อยที่สุดใน 1 ประเด็น คือประเด็น การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
ทั้งนี้ข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรสูงสุด ในประเด็นแบบ
คำร้องขอขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรซึ่งมีปัญหาในระดับปานกลาง เกษตรกรผู้มา
ขึ้นทะเบียนฯ เสนอแนะว่า ควรขยายขนาดตัวอักษรในแบบคำร้องและช่องกรอกข้อมูล จะได้ง่ายต่อการอ่านและ
กรอกข้อมูล ส่วนปัญหาที่มีระดับปานกลางอีกประเด็นคือการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร
เกษตรกรเสนอแนะว่า ควรใช้การขึ้นทะเบียนเกษตรกรเป็นฐานข้อมูลอื่น เช่น การขึ้นทะเบียนปลูกพืชเศรษฐกิจ
จะได้มาขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรครั้งเดียว รวมถึงเกษตรกรน่าจะได้รับประโยชน์/
สิทธิพิเศษ อื่น ๆ เพิ่มขึ้นจากการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกร
ตำบลโคกสว่าง อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี พบว่ามีประเด็นสำคัญที่ควรเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อเกษตรกร

1) จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรใน
ระดับปานกลาง ดังนั้นเกษตรกรควรที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร
ให้มากขึ้น เพื่อที่จะสามารถดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรได้ถูกต้องตามนโยบายของ
ภาครัฐและเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรของตนเอง

2) จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรใน
ประเด็นหลักฐานที่ใช้ประกอบในการขึ้นทะเบียนในระดับปานกลางซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาในการขึ้นทะเบียนฯของ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4

The 4th STOU Graduate Research Conference

เกษตรกรได้ เช่น นำหลักฐานมาแสดงต่อเจ้าหน้าที่ไม่ครบหรือไม่ถูกต้อง ทำให้ไม่สามารถขึ้นทะเบียนหรือปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรได้ หรือล่าช้าไป ดังนั้นเกษตรกรเองควรจะพยายามศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องต่อการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

1) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรซึ่งหน้าที่โดยตรงในการรับขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการให้ความรู้แก่เกษตรกร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจึงควรที่จะทำ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการขึ้นทะเบียนและการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการแจ้งข้อมูลแก่เกษตรกรที่มติดัดต่อที่สำนักงานโดยตรงหรือการออกพื้นที่พบปะเกษตรกรให้มากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเกษตร

1) หน่วยงานควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้มากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายขึ้น เช่น สื่อมวลชนในแขนงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นวิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์แผ่นพับ ใบปลิว ซึ่งเกษตรกรยังได้รับข่าวสารจากช่องทางสื่อมวลชนในภาพรวมน้อย

2) หน่วยงานควรเพิ่มความถี่การประชาสัมพันธ์การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้มากยิ่งขึ้นเพื่อให้เกษตรกรสามารถรับทราบข่าวสารการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ได้อย่างทั่วถึง

3) หน่วยงานควรจัดให้มีการอบรมเพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกรมากยิ่งขึ้น จากผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรยังคงได้รับการประชาสัมพันธ์จากการอบรมอยู่ในระดับที่น้อย ซึ่งหากมีการจัดอบรมให้แก่เกษตรกร ก็ย่อมจะทำให้เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรมากขึ้น ทำให้การดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรสามารถทำได้มีประสิทธิภาพได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและรวดเร็วยิ่งขึ้น

4) หน่วยงานควรปรับปรุงแบบฟอร์มเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีปัญหาระดับปานกลางต่อแบบคำร้องขอขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร เนื่องจากแบบคำร้อง ๆ มีตัวหนังสือขนาดเล็ก และช่องว่างสำหรับเติมข้อความไม่พอ อาจเป็นไปได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ยที่สูง และมีระดับการศึกษาเฉลี่ยที่ไม่สูงมากนัก ดังนั้นแบบคำร้อง ๆ ที่มีขนาดตัวอักษรเล็กไปและมีช่องว่างที่เว้นไว้สำหรับเติมข้อความที่น้อยเกินไปจึงอาจเป็นปัญหาแก่เกษตรกรผู้มาขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรได้

5) หน่วยงานควรพิจารณาเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้มารับขึ้นทะเบียนเกษตรกรและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรเพื่อเพิ่มความรวดเร็วในการปฏิบัติ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรจำนวนร้อยละ 24.0 ต้องการให้เพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้มารับขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรเพื่อเพิ่มความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเปรียบเทียบจากแง่มุมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ และเป็นตัวกลางระหว่างเกษตรกรกับภาครัฐในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ว่ามีปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินการอย่างไร เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยที่มีมุมมองหลากหลายและสามารถเข้าใจปัญหาได้ในทุกมิติ

2) ควรศึกษาเปรียบเทียบประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับจากการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกับเกษตรกรที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกร

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

3) ควรศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อทำการเปรียบเทียบว่า สภาพภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมในพื้นที่ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรหรือไม่เพียงใด

4) ควรศึกษาถึงความคาดหวังหรือแรงจูงใจของเกษตรกรต่อการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรเพื่อนำมาใช้ในการกำหนดทิศทาง วางแผนการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร (2556) คู่มือการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร(จำแนกกิจกรรมการเกษตร

รายแปลง) กรุงเทพมหานคร ศูนย์สารสนเทศ กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
น้ำผึ้ง ทองดี (2555) “ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าว

ปีการผลิต 2554/55 ในอำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตร
มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ภรณ์ ฤกษ์เรืองศรี (2555) “ความคิดเห็นต่อการขึ้นทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกรในจังหวัด

นครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชา
เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

รัชณี นิลละออ (2554) “ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการเข้าร่วมโครงการประกันรายได้เกษตรกร

ในอำเภอ ท่าแซะ จังหวัดชุมพร” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตร

มหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Yamane.(1973).Statistic: Am Introduction Analysis1978,P.1088